

บันทึก

เรื่อง อากรมหรสพ กิจการโบว์ลิ่งเข้าลักษณะเป็นมหรสพหรืออย่างไร

หนังสือของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร.๐๕๐๓/๓๖๙๘ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๐๘ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหาเกี่ยวกับการเล่นโบว์ลิ่ง ซึ่งมีผู้จัดสถานที่และอุปกรณ์การเล่นโบว์ลิ่งไว้ ผู้ใดประสงค์จะเล่นก็ต้องแจ้งความจำนงค์แล้วผู้จัดจะมอบอุปกรณ์การเล่นได้แก่ ลูกบอล ลูกพิน และกระดานฟอรั่มจดแต้มให้กับผู้เล่น เมื่อเล่นเสร็จแล้วผู้เล่นจะต้องชำระเงินให้แก่ผู้จัดว่าจะเข้าลักษณะเป็นมหรสพตามประมวลรัษฎากรหรือไม่ ตามความประสงค์ของกระทรวงการคลัง นั้น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๕) ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การเล่นโบว์ลิ่ง จะเข้าลักษณะเป็นมหรสพตามความหมายของประมวลรัษฎากรหรือไม่ จำต้องอาศัยบทนิยามในมาตรา ๑๓๐ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒ ที่ได้บัญญัติไว้ว่า

“มหรสพ” หมายความว่า การแสดง การเล่น หรือการกีฬา การประกวด หรือการกระทำใดๆ ที่จัดขึ้นเพื่อเก็บเงินจากผู้ดู

“เข้าดู” หมายความว่า ความตลอดถึงการเข้าดู เข้าฟังหรือเข้ามีส่วนแสดงมหรสพ

“ผู้ดู” หมายความว่า บุคคลที่เข้าดู

“ค่าดู” หมายความว่า เงินที่ผู้ดูเสียเป็นค่าตัวรวมตลอดถึงค่าอย่างอื่นที่เสียให้แก่เจ้าของ” เป็นหลักในการพิจารณาประกอบกัน เพราะกฎหมายได้บัญญัตินิยามนั้นๆ ไว้เกี่ยวเนื่องกัน

เมื่อได้พิจารณาวิธีเล่นโบว์ลิ่งกับบทนิยามของคำต่างๆ ตามประมวลรัษฎากรดังกล่าวประกอบกันแล้ว จะเห็นได้ว่าการเล่นโบว์ลิ่งเป็นมหรสพตามบทนิยามนั้น เพราะ

(๑) โบว์ลิ่งเป็น “การเล่น” หรือ “การกีฬา” ตามบทนิยามของคำว่า “มหรสพ”

(๒) โบว์ลิ่งนั้นผู้จัดจัดขึ้นเพื่อเก็บเงินจากผู้ดู ซึ่งบทนิยามคำว่า “เข้าดู” และ “ผู้ดู” อันเป็นคำนิยามที่เกี่ยวข้องกันดังที่ได้ยกขึ้นกล่าวแล้ว ให้ถือว่าผู้แสดงหรือผู้เล่น เป็น “ผู้ดู” ด้วย

ฉะนั้น กิจการโบว์ลิ่งซึ่งเป็นการเล่นหรือการกีฬาที่ผู้จัด จัดขึ้นเพื่อเก็บเงินจากผู้ดูเล่นหรือผู้แสดงอันกฎหมายถือว่าผู้เล่นหรือผู้แสดงก็เป็นผู้ดูนั้น จึงเข้าลักษณะของบทนิยามคำว่า “มหรสพ” ตามประมวลรัษฎากรดังกล่าวโดยครบถ้วน

(ลงชื่อ) หยุต แสงอุทัย
(นายหยุต แสงอุทัย)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ตุลาคม ๒๕๐๘

ความเห็นแย้งของพระยาอิศรภักดีธรรมวิเทศ กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๕

ข้าพเจ้าเห็นว่าการเล่นโบว์ลิ่ง มิใช่เป็นการเล่นมหรสพ เพราะตามมาตรา ๑๓๐ ของประมวลรัษฎากร บทนิยามคำว่า มหรสพ มีองค์ประกอบ ๒ องค์ คือ

- (๑) การแสดง การเล่น หรือการกีฬา การประกวด หรือการกระทำใดๆ
- (๒) ที่จัดขึ้นเพื่อเก็บเงินจากผู้ดู

การเล่นโบว์ลิ่ง เข้าองค์ประกอบองค์ (๑) แต่ขาดองค์ประกอบองค์ (๒) เพราะไม่ได้จัดขึ้นเพื่อเก็บเงินจากผู้ดู ฉะนั้น การเล่นโบว์ลิ่งจึงไม่ใช่การเล่นมหรสพตามบทนิยามของคำว่ามหรสพ

มีบทนิยามคำว่า เข้าดู หมายความว่า ความตลอดถึงการเข้าดู เข้าฟัง หรือเข้ามีส่วนแสดงมหรสพ จะวินิจฉัยว่าผู้เล่นโบว์ลิ่งมีส่วนแสดงมหรสพจึงถือว่าผู้เล่นโบว์ลิ่งเป็นผู้ดูมหรสพโบว์ลิ่งด้วย

แต่เมื่อวินิจฉัยว่าโบว์ลิ่งไม่ใช่มหรสพแล้ว ผู้เล่นโบว์ลิ่งจึงไม่ใช่ผู้มีส่วนแสดงมหรสพ เข้าเป็นแต่เพียงผู้เล่นโบว์ลิ่งเท่านั้น

อนึ่ง การวินิจฉัยข้อกฎหมาย เมื่อคำใดมีคำนิยามไว้โดยเฉพาะจำต้องถือความหมายของคำนิยามนั้นเท่านั้น จะไปยกคำนิยามอื่นๆ เข้ามาแก้ไขเพิ่มเติมคำนิยามอันขัดแย้งแล้ว หาได้ไม่

(ลงชื่อ) พระยาอิศรภักดี